

HUNGARIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
HONGROIS A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
HÚNGARO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 8 May 2000 (morning)

Lundi 8 mai 2000 (matin)

Lunes 8 de mayo del 2000 (mañana)

4 hours / 4 heures / 4 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Write a commentary on one passage.
- Section B: Answer one essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Section A : Écrire un commentaire sur un passage.
- Section B : Traiter un sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres) ; les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Sección A: Escriba un comentario sobre uno de los fragmentos.
- Sección B: Elija un tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

“A” RÉSZ

Írjon kommentárt az alábbi szövegek egyikéről!

1. (a)

AZ ÁTHEVÜLT BÁDOGTETŐ ALATT

A csönd, a hang, a láz, a félelem
helyet cserél egymással szakadatlan
okádja csak konokul jeltelen
teremtményeit itt valami katlan,
5 egyszerre van s együtt minden jelen,
egymásba habzik mélyben és magasban,
és nevet-formát keres, hogy kiváljon,
s erőt vegyen az egyhangú halálón.

A padláson most borzas-toll-meleg,
10 langyos tojás sárgája és fehérje,
sötétedik a hályogos, kerek
kocsonyában a szík tűhegynyi vére,
itt eltikkadt galambok költenek,
az élet visszatódul önszívére,
15 hogy vörössel derengő feketében:
megtestesüljön forró anyaméhben.

S a magvak: a viaszos tarkabab
gödrében halvány heg, s ott belegyűrve
a vékony csíra pontosan tapad
20 a foszforos-meszes nyirkos sűrűbe,
kövér búza, szálbordás héju zab,
vörös zománc cirokmag, gömbölyűre
hízott borsó, kölesgyöngy, hóka lencse
kész, hogy külön törvényét megjelentse.

25 Az áthevült bádogtető alatt
már kásásodva lüktető homályban
megpörköldött tollszag, trágyaszag,
bádogsebek lobos sajgása, nyár van,
ragadozómadár-csőr pillanat,
30 egy körkörös szem monomániája,
horgas figyelme tör lesz majd, s a tiszta
hártyát fekete sebbel meghasítja.

Lator László (1927–): *Az áthevült bádogtető alatt* (1973)

1. (b)

Parainesis,

amit elmondtam volna Szobotka Virgilnek,

aki majdnem megszületett,

de a jó Rákosi emberbarát intézkedései hatására meggondolta

Hát először is: vállald, fiam. Tehetséged mitológiai ajándék, holtodig nem jössz rá, átok-e, áldás-e, amellet, mint minden mitológiai adománynak, van csalafinta eleme is. Előfordulhat például hogy hamarabb megéred a temetésed, mint honfitársaid rájönnének, mit tudsz, ki vagy. Akkor is fogadd el, mert ha erre hívott el a sors, hiába akarod elkerülni. Mint a mesében
5 a pusztulás elől menekülő kereskedőt minden városkapuban ott várta a Halál, és rávigyorgott csorba szájával, neked is megrendülhet polgári létformád, amiről azt hitted, maga az egyensúly. Nincs menekülés, ha írónak születted, fogadd el hát, még hozzá úgy, hogy tudod, nem természetes tulajdonság a tehetséged, ugyanolyan jel rajtad, mint valami születéssel hozott különbözés, büntetés nélkül aligha került kezedbe az oldás-kötés hatalma, az erő,
10 aminek révén, mint a színész, sírásra, nevetésre ingerelhetsz, képes vagy forradalamat előidézni, belekaphatsz kezded a világpolitika küllői közé, építhetsz, rombolhatsz, s mindezt betűkkel, hangokkal, a logosz révén, aki a továbbiakban kenyered, urad és parancsolód lesz, szegény szolgál.

Igen-igen. Remélem, nem képzelted, hogy aki ír, az úr? Menj már, fiam, mesterséged
15 csapda, soha nem lesz egy gyanú nélküli másodperced, az agyadba szerelt kamerát ki nem kapcsolja senki, amíg élsz, te magad sem tudod megállítani. Még csókolózni sem úgy fogsz, mint más, aki nem kapta meg az alkotás képességét, míg ölelkezel, egyszerre kétfelé is figyelsz, aztán fogod a pillanatot, és beteszed emlékezeted jégládájába, utólagos felhasználás érdekében. Ártatlan leszel és életveszélyes, jéghideg és hisztérikus, amellet szinte soha nem
20 teheted azt, amit voltaképpen szeretnél. Pályád kezdetén rengeteg mindent kell vállalnod, míg viszed valamire, pályád végén, ha írói utad sikerült, megnyitsz, bezársz, átadsz, átveszel, nyilatkozol értekezleten ülsz, értelmetlen körkérdésekre próbálsz válaszolni, mire feleszmélsz, közéleti tevékenységed meggátol valódi munkádban, s ordítasz, nem bírod, meg fogsz örülni. Ha megbuktál, néma vénember leszel, a depressziók pókhálójában guggolsz egy
25 sarokban, vagy másokat faggatsz, elemzed és barátaiddal elemezteted, töprengsz, miért sikerült másnak az, ami neked nem, akkor is ordítani fogsz, hogy nem bírod, hogy meg fogsz örülni, a végeredmény csak a részletekben tér el, igaz, hogy azokban aztán nagyon.

És ezzel kész, Virgil, és indulj el az utadon. Mögötted jó kutya üget, hallod a körme kopogását, úgy hívják: Kétely. El ne kergesd, mert abban a percben, amikor megszűnsz saját
30 művészeted abszolút vivőerejében kételkedni, véged van, jaj az írónak, aki úgy lépked, hogy azt hiszi, tévedhetetlen. Vidd Kételyt, és füttyölj, ha félsz. Irtózat utad lesz. Gyönyörű utad lesz. Annyiszor átkoztam meg, ahányszor felébredtem, a sajátomat, s közben minden ébredéskor tudtam, ha mindazt előre tudom, ami bekövetkezik, újra csak elkezdeném.

Szabó Magda (1917–): *Parainézis, amit elmondtam volna Szobotka Virgilnek, aki majdnem megszületett, de a jó Rákosi emberbarát intézkedései hatására meggondolta* (részlet, 1999)

“B” RÉSZ

Figyelem! Válaszában legalább két olvasott műre kell hivatoznia!

A kezdetek: 13–15.századi irodalom és költészet

2. Vagy

- (a) Milyen irodalmi vagy vallásos hagyományokat fedez fel az olvasott művekben? Hasonlítsa össze ezeknek a hagyományoknak jelentését legalább két műben, melyeket tanulmányozott!
- (b) Milyen mértékben tükrözi a korabeli történelmet a középkor irodalma?

Epikus költészet (17–20.sz.)

3. Vagy

- (a) Elemezze az epikai stílus és tárgyválasztás hagyományát!
- (b) Foglalja össze, hogyan változott az epikus költészet műfaja az évszázadok folyamán, különös tekintettel a nyelvi, a költői eszközök és a stílus változásaira!

Történelmi regény

4. Vagy

- (a) Miképp értékelné az írói teljesítményeket az objektivitás szempontjából?
- (b) Hasonlítsa össze legalább két történelmi regényt azzal a korról, amelyről szólnak! Milyen írói eszközök szolgálnak az adott kor leírására?

Társadalmi regény

5. Vagy

- (a) Mit gondol a társadalmi regény fő erősségének: a tényleírást vagy az elemzést?
- (b) Határozza meg és hasonlítsa össze legalább két olvasott műben az írói által használt poétikai eszközöket!

Novella

6. Vagy

- (a) Foglalja össze, miként, milyen eszközökkel ábrázolja a novella írója a főhős és a külvilág kapcsolatát. Legalább két olvasott műre hivatkozzon feleletében!
- (b) Milyen tipikus vagy egyéni formai megoldásokkal fejezik be a novellisták műveiket? Elmezze - az olvasott művek közül legalább kettőre hivatkozva - milyen hatása, funkciója van a lezárásoknak!

Memoár

7. Vagy

- (a) Mutassa meg – legalább két memoárban - miként élnek az írók a következő ‘eszközök’ alkalmazásával: időkezelés, őszinteség, hitelesség, személyesség.
 - (b) Milyen olvasói várakozásokkal kezdünk egy-egy memoár olvasásába, s miként elégítik ki a művek várakozásunkat? Legalább két műre kell hivatkoznia válaszában!
-